

Svedån



© Lantmäteriet 2008. Ur GSD-produkter ärende 106-2004/188F.

Projekt Vattensamverkan är ett initiativ från Länsstyrelsen i Jönköpings län. Mycket av data är hämtad från databasen VattenInformationsSystem Sverige, förkortat VISS.

Vattenförvaltningens arbete i Sverige grundas på det svenska införlivandet av direktivet i 5 kap Miljöbalken, Vattenförvaltningsförordningen (2004:660) och Länsstyrelse-instruktionen (2007:825).

Områdesbeskrivning

Svedån är drygt 17,5 kilometer lång och mynnar i Vättern. Den har ett avrinningsområde som är 49 kvadratkilometer stort, varav 72 procent (%) består av skogsmark.

En större del av ån är biotopkarterad, vilket innebär att man genom fältbesök har kartlagt den påverkan som finns i vattendraget. Närmiljön domineras av barrskog och kalhyggen och 27 % av strandlängden bedöms som starkt påverkad. Endast 3 % av den karterade sträckan är kraftigt rensad.

Värdefull och skyddad natur

Områdesskydd

Ett område kan skyddas på olika sätt enligt miljöbalken. Det vanligaste är naturreservat, riksintresse och natura2000. Länsstyrelsen kan tala om vilka regler som gäller inom området.

Typ av skydd	Områdesnamn	Länk till mer information
Naturreservat	Hökensås	www.lansstyrelsen.se/jonkoping/amnen/Naturvard/Skyddad_natur/Naturreservat/webbkarta.htm
Riksintresse friluftsliv	Hökensås	
Riksintresse naturvård	Vättern	
Riksintresse naturvård	Västra Vätterstranden och Hökensås	
Natura2000	Vättern (södra)	www.lansstyrelsen.se/jonkoping/amnen/Naturvard/Skyddad_natur/Natura_2000/bevarandeplaner.htm

Värdefulla vatten

Inom miljömålsarbetet har värdefulla sjöar och vattendrag pekats ut ur natur- och/eller fiskesyvinkel.

Vattenområdets namn	Naturvärde	Fiskevärde
Svedån	Nationellt värdefullt Förekomst av rödlistade arter; bra bestånd av flodpärlmussla (EN), dagsländan <i>Rhytrogena germanica</i> (NT), dunmossa (NT) och skirmossa (VU) växer invid ån. Förekomst av flodnejonöga (rödlistad (NT) 2005). Viktigt reproduktionsområde för vätteröring och harr.	Nationellt särskilt värdefullt Sjölevande öring, Flodpärlmussla, Flodnejonöga, Harr, Strömvattensträcka

Hotade arter

Organismgrupp	Svenskt namn	Latinsk namn	Hotkategori	Referens/datum
Mossor	skirmossa	<i>Hookeria lucens</i>	missgynnad	2008-04-22
Blötdjur, Limniska mussl	flodpärlmussla	<i>Margaritifera margaritifera</i>	starkt hotad	Musselportalen
Lavar	hål-lav	<i>Menegazzia terebrata</i>	sårbar	2004-06-01
Sländor, Dagsländor		<i>Rhytrogena germanica</i>	missgynnad	värdefulla vatten

Statusklassning och risk- ytvatten

Enligt EG:s ramdirektiv för vatten ska alla vatten (sjöar, vattendrag, kustvatten och grundvatten) i Europa ha God ekologisk och kemisk status år 2015.

Ekologisk status -MKN

God ekologisk status 2015

Ekologisk status är ett mått på hur sjöar och vattendrag mår. Statusbedömningen är indelad i fem klasser: Hög – God – Måttlig – Otillfredsställande – Dålig. Bedömningen görs utifrån biologiska undersökningar av fisksamhället, bottenlevande smådjur, alger och växter samt mätningar av till exempel näringsämnet fosfor och försurning (pH). Hydromorfologisk påverkan, människans påverkan på vattnets form och flöde, är också en del av bedömningen. Det är det sämsta biologiska värdet som avgör statusen. Saknas biologiska undersökningar avgörs statusen av övriga bedömningar.

Ekologisk status: God

Den ekologiska statusen i Svedån är God. Det är undersökningar av fisksamhället som har avgjort statusen. Undersökningar av bottenlevande smådjur (bottenfauna) och kiselalger på stenar (påväxt) visar dock Hög status.

Mätningar av näringsämnet fosfor visar Hög status och försurning (pH) visar God status.

Vattendraget har en stor hydromorfologisk påverkan. Detta innebär att människan genom rensning och omgrävning har förändrat vattenmiljön, vilket kan skada djur- och växtlivet. Det finns också dammar eller andra hinder som hindrar vattenlevande växter och djur från att sprida sig.

Risk

Vattendraget har idag God status. Det finns en risk för att det inte uppnår God status år 2015 om dagens kalkning avslutas för tidigt. Det finns även en risk på grund av den hydromorfologiska påverkan.

Kemisk status - MKN

God kemisk ytvattenstatus 2015

Kemisk status är bedömningen av miljöfarliga ämnen som finns i vattnet, metaller och bekämpningsmedel. Statusbedömningen är indelad i två klasser, God eller Uppnår ej god status. Varje ämne har ett gränsvärde, det vill säga en tillåten halt, som inte får överstigas. Är halten av ett miljöfarligt ämne för hög kan vattnet inte få God kemisk status. Kvicksilver överskrider EU:s gränsvärde i större delen av Sverige och tas inte med i denna bedömning.

Kemisk status: God

Den hittills utförda kartläggningen har inte kunnat påvisa att statusen i vattenförekomsten är försämrad till följd av påverkan från miljögifter. För ytterligare information beträffande bedömningen av miljögifter - se miljöproblem och risk. Bedömningen är en expertbedömning och behöver utredas i nästa förvaltningscykel.

Ingen risk

Inom denna vattenförekomst avrinningsområde finns inga idag kartlagda källor med sådant utsläpp att de bedöms påverka vattenförekomsten negativt avseende miljögifter. Observera att bedömningen är en expertbedömning och behöver utredas i nästa förvaltningscykel.

Statusklassning och risk- grundvatten

Namn	Kemisk status	Åtgärder	Kommentar
Fagerhult SE643164-140251	God		

Miljöproblem

Här följer en lista på identifierade miljöproblem kopplade till sjön/vattendraget.

Miljöproblem	status (ja/nej)	Beskrivning
Övergödning	Nej	Risken bedöms som liten att statusen försämras på grund av näringsämnen.
Morfologiska förändringar	Ja	Expertbedömning. Morfologiska förändringar bedöms vara ett miljöproblem då de har inneburit en stor habitatförlust (fr a för öring) i vattenförekomsten. Detta trots att statusen (m a p morfologiska förändringar) enligt bedömningsgrunderna är god.
Försurning	Ja	Del eller hela vattenförekomsten ingår i ett åtgärdsområde för kalkning vilket innebär att området har försurningsproblem.
Miljögifter	Ja	I Sverige överstiger kvicksilver gränsvärdet i alla ytvattenförekomster; sjöar, vattendrag och kustvatten. Fisk som livsmedel har ett allmänt EU-gemensamt gränsvärde (förordning 1886/2006) på 0,5 milligram per kilogram (mg/kg). Vissa fiskarter, såsom gädda, ål och hälleflundra, har ett högre gränsvärde på 1,0 mg/kg.
Främmande arter	Ja	Bäckroding förekommer i vattenförekomsten, detta har en negativ påverkan på den lokala öringpopulationen. Även signalkräfta har påträffats vilket kan ge en negativ effekt på den flodpärlmusslepopulation som också finns i vattenförekomsten.
Kontinuitetsförändringar	Ja	Kontinuiteten i vattenförekomsten är påverkad. Se bedömning av hydromorfologisk status m a p kontinuitet.

Åtgärdsförslag

Här visas åtgärder som kan behövas för att vattnet ska nå god status. Om vattnet har minst god status behövs inga åtgärder. Kravet på att status inte får försämras gäller alla vatten oavsett status.

Restaureringsbehov

Åtgärder	Ansvar	Kommentar
Biotopvård rensade sträckor	Länsstyrelsen och aktuella kommuner	Åtgärder specificerade i "Åtgärdsplan för skydd och restaurering av sjöar och vattendrag i Jönköpings län" - Remissversion
Utrivning av dammar eller omlöp	Länsstyrelsen och aktuella kommuner	Åtgärder specificerade i "Åtgärdsplan för skydd och restaurering av sjöar och vattendrag i Jönköpings län" - Remissversion
Utrivning av dammar eller omlöp	Länsstyrelsen och aktuella kommuner	Åtgärder specificerade i "Åtgärdsplan för skydd och restaurering av sjöar och vattendrag i Jönköpings län" - Remissversion

Att tänka på vid arbete nära sjöar och vattendrag

Visa extra hänsyn om stranden:

- är starkt sluttande
- består av finkorniga jordarter
- är fuktig eller blöt
- innehåller värdefulla kulturelement

Visa extra hänsyn om vattnet är:

- smalt, mindre än 6 meter (gäller vattendrag)
- grunt
- klart
- hyser känsliga arter (exempel: öring, flodpärlmussla)

Kontakta Länsstyrelsen i Jönköpings län



Länsstyrelsen
i Jönköpings län

beredningssekretariatet.jonkoping@lansstyrelsen.se

Telefonnummer: 036-39 50 00

Sökfunktionen i VISS: www.viss.lansstyrelsen.se

Sjön/vattendraget i VISS: www.viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterEUID=SE643510-139718



Kontakta vattenmyndigheten

www.vattenmyndigheterna.se/vattenmyndigheten

Telefonnummer: 0480-820 00